

VACUNACIÓ CONTRA LA RÀBIA - ILLES BALEARS. AGOST 2022

Les Illes Balears són, des de fa molt d'anys, un territori exempt de ràbia. Actualment, els únics possibles reservoris de ràbia animal són els quiròpters. Per això, la vacunació, tan preexposició com postexposició, està indicada en molt poques situacions.

Profilaxi preexposició

Indicacions

La profilaxi preexposició només es recomana a persones que tenen un risc alt d'exposició al virus de la ràbia (personal de laboratori, viatgers a llocs d'alt risc en determinades circumstàncies...).

Pautes de vacunació preexposició

La pauta consta de dues dosis intramusculars al deltoïdes administrades els dies 0 i 7. En persones amb immunosupressió, se'n recomanen tres dosis els dies 0, 7 i 21-28.

Profilaxi postexposició

Indicacions

1. Quan l'animal agressor és un quiròpter (ratapinyada o ratpenat), independentment de les circumstàncies i del tipus de ferida produïda (moltes vegades són poc aparents i semblants a picades). En aquest cas, també està indicada la immunoglobulina antiràbica humana (IGRH).
2. Quan el pacient ha estat mossegat a l'estranger i se li ha administrat la vacunació antiràbica. En aquest cas, s'ha de finalitzar la pauta i valorar l'administració d'IGRH.
3. Per a tota la resta de situacions, la decisió de vacunació correspon, segons les circumstàncies de cada cas, al Servei de Salut Ambiental i a la Coordinació de Vacunes de la Direcció General de Salut Pública i Participació (DGSPiP).

En general, i a l'efecte d'informació al pacient, els criteris de vacunació són els següents:

1. No està indicada la vacunació quan la mossegada d'animal s'hagi produït al territori de les Illes Balears per qualsevol animal (domèstic o salvatge) diferent d'un quiròpter, excepte en el punt 2.b) següent.
2. Està indicada la vacunació quan la mossegada:
 - a) S'ha produït en un país estranger no lliure de ràbia per un animal mamífer del qual no es disposi d'informació fiable.
 - b) S'ha produït al territori de les Illes Balears per un mamífer terrestre carnívor (domèstic o salvatge) que ha mostrat simptomatologia compatible amb la ràbia o que s'ha mort i l'historial no en garanteixi l'absència de la malaltia (com ara, en viatges els darrers sis mesos a països no lliures de ràbia i absència de vacunació antiràbica, entre d'altres, que haurà de valorar Salut Pública). Si posteriorment l'observació antiràbica és negativa i l'anàlisi descarta la ràbia, s'ha de suspendre la vacunació.

Pautes per a la profilaxi postexposició

<i>Categoria</i>	<i>PPOE</i>	<i>IG</i>	<i>Comentaris</i>
I (tocar un animal o alimentar-lo)	No	No	Rentar les superfícies que hagin estat exposades.
II (petites lesions superficials a la pell sense sagnat o contacte amb la saliva)	No PPE: vacunació 4 dosis	No ²	Rentar minuciosament la zona exposada durant 10-15 minuts amb aigua i sabó, i aplicar-hi antisèptic.
	Amb PPE: vacunació 2 dosis	No ²	Rentar minuciosament la zona exposada durant 10-15 minuts amb aigua i sabó.
III (mossegades transdèrmiques o rapinyades, contaminació de membranes mucoses amb saliva, etc.)	No PPE: vacunació 4 dosis ¹	Sí	Rentar minuciosament la zona exposada durant 10-15 minuts amb aigua i sabó.
	Amb PPE: vacunació 2 dosis ¹	No ²	Rentar minuciosament la zona exposada durant 10-15 minuts amb aigua i sabó.

IG: immunoglobulines

PPE: profilaxi preexposició

PPOE: profilaxi postexposició

1: en persones amb immunosupressió se n'han d'administrar cinc dosis si no han rebut PPE prèviament, o quatre si n'ha rebut, i s'ha de fer serologia de control a les 2-4 setmanes per valorar l'administració de dosis addicionals.

2: en persones amb immunosupressió s'ha d'administrar IG sempre.

Pautes de vacunació postexposició

Pauta	Nre. de dosis	Dies des de la 1a dosi (dia 0 = data 1a dosi)				
		0	3	7	14	21
Persones no vacunades						
Persones vacunades immunodeprimides						
- Intramuscular (IM) (Essen)*	4	1	1	1	1	
- Intramuscular (Zagreb)	4	2	0	1	0	1
- Intradèrmica (ID)**	6	2	2	2		
Amb vacunació anterior***						
- Intramuscular*	2	1	1			
- Intradèrmica 1	4	4				
- Intradèrmica 2	2	1	1			
Persones NO vacunades immunodeprimides****						
- Intramuscular*	5	1	1	1	1	1

* Pauta recomanada a les Illes Balears.
 ** Pacients amb pauta ID incompleta: completar, comptar les dosis posades ID i continuar la pauta normalment IM.
 *** Les dosis administrades dins els 3 mesos previs es comptabilitzen per a la PEP actual.
 **** Administrar una 5a dosi entre els dies 21 i 28.

Informació d'interès

- La neteja precoç de la ferida és molt important. En tots els casos, tan aviat com sigui possible, s'ha de netejar minuciosament la ferida amb aigua i sabó durant uns deu minuts. Aquesta pràctica, per si mateixa, redueix la probabilitat de ràbia més d'un 90 %. A continuació, s'ha d'irrigar amb un agent viricida (povidona iodada).
- Cal valorar la necessitat d'antibiòtic i profilaxi antitetànica.
- La vacunació contra la ràbia i les immunoglobulines poden administrar-se de manera segura en embarassades i dones lactants.
- Lloc d'administració:
 - Infants grans i persones adultes: deltoides. Infants petits: cuixa.
 - Dosis múltiples: cadascuna en un lloc anatòmic diferent.
- On vacunar-se:
 - a) Per a la vacunació per viatjar a un lloc de risc, visitau l'enllaç https://www.caib.es/sites/vacunacions/ca/viajeros_internacionales-61391/
 - b) Per a la resta de situacions, la vacunació s'ha de fer sempre a les dependències de la DGSPiP. Fora dels horaris laborals, els hospitals públics de les Illes Balears administraran les dosis que siguin necessàries.
 - Mallorca: Coordinació de Vacunes de la DGSPiP. Camí de Jesús, 38 A, Palma. Tel. 971 177 332.
 - Menorca: Centre Insular de Salut. Av. Josep M. Quadrado, 17, Maó. Tel. 971 177 333.
 - Eivissa i Formentera: Centre Insular de Salut. Via Romana, 81, Eivissa. Tel. 971 176 067.
- Notificació d'agressions i consultes:

El professional sanitari que atengui el pacient ho ha de notificar al Servei de Salut Ambiental de la DGSPiP per a avaluació i recomanacions.
 Fax: 971 17 63 99
 Correu electrònic: zoonosis@dgsanita.caib.es

Per a consultes: Ramon Garcia Janer, tel. 971 17 77 383 (ext. 67465).

Més informació

ORGANITZACIÓ MUNDIAL DE LA SALUT. «Meeting of the Strategic Advisory Group of Experts on immunization, October 2017 – conclusions and recommendations». *Weekly Epidemiological Record*, núm. 22, 2017; 92: 301-320.

ORGANITZACIÓ MUNDIAL DE LA SALUT. «[Rabies vaccines and immunoglobulins: WHO position paper - April 2018](#)». *Weekly Epidemiological Record*, núm. 16, 2018; 93: 201-220.

ORGANITZACIÓ MUNDIAL DE LA SALUT. *WHO Expert Consultation on Rabies: third report*. Ginebra: Organització Mundial de la Salut, 2018 («WHO Technical Report Series, núm. 1012»).

MINISTERI DE SANITAT, SERVEIS SOCIALS I IGUALTAT. *Vacunación frente a rabia y evaluación de respuesta inmune en humanos*. Aprovat per la Comissió de Salut Pública en la reunió mantinguda el 17 de juny de 2022.

Coordinació de Vacunes

Agost de 2022